

יוני 2020

תא"ל משה מרקוביץ – מפקדו החמישה עשר של חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים

מאת: אלי'ם (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בשנת 1955 בצפת, להורים ניצולי שואה. התגייס לצה"ל בשנת 1973. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1975. שירת כקצין קשר בגדוד 'הבוקעים הראשון' בחטיבת גולני וכמ"פ הפעלה בגדוד הקשר של פיקוד הצפון. חזר לשירות קבע בתום לימודי תואר ראשון ומונה לקצין קשר חטיבתי בחטיבת גולני, תפקיד אותו מילא במלחמת שלום הגליל, שם נפצע בקרב ערב הכניסה לביירות. בהמשך שירת כקצין אג"ם קשר בפיקוד צפון, סגן קצין קשר באוגדה 36 ורמ"ד מבצעים במקשר"ר. בשנת 1986 עלה לדרגת סא"ל ושירת כקצין קשר קצח"ר, רע"ן מבצעים במקשר"ר וקצין קשר אוגדת השריון 36. בשנת 1991 עלה לדרגת אל"ם ומונה כמקשא"פ דרום. לאחר תקופת לימודים מונה לרמ"ח אג"ם ותורה במקשר"ר. מונה לקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי ביולי 1999. שירת בתפקיד זה עד אוגוסט 2002.

מאז שחרורו מצה"ל עוסק בתפקידי ניהול בכירים בחברות תעשייתיות – סמנכ"ל בחברת תדיראן קשר וניהול חטיבת הקשר הטקטי, סמנכ"ל בחברת אלביט מערכות (שרכשה את תדיראן קשר), ולאחר מכן הקים את חברת הסייבר Celare ועמד בראשה. הקים את חברת הדרכת המציאות המדומה Magnifica.

בוגר סוציולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, מוסמך במינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב, בוגר משפטים במרכז הבינתחומי הרצליה וחבר בלשכת עורכי הדין. בוגר קורס מפקדי אוגדות.

משה מרקוביץ עלה לדרגת תא"ל ומונה כקצין קשר, אלקטרוניקה ומחשבים ראשי ביולי 1999, ושירת בתפקיד זה עד אוגוסט 2002.

משה מרקוביץ החל את דרכו בחיל כאלחוטן מורס. בוגר קורס קצינים בספטמבר 1975. שירת כקצין קשר גדודי בגדוד 'הבוקעים הראשון' בחטיבת גולני (אז השתתף במספר מבצעים בדרום הלבנון), מ"פ הפעלה בגדוד הקשר של פיקוד הצפון. השתחרר מצה"ל ויצא ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, וחזר לשירות קבע לאחר סיום לימודי תואר ראשון, בשנת 1982, עלה לדרגת סרן, שירת כמספר חודשים כמ"פ הפעלה ומונה לקצין קשר חטיבתי בחטיבת גולני, תפקיד אותו ביצע במלחמת שלום הגליל, אז נפצע בהכנות לכניסה לביירות. לאחר החלמתו מונה לקצין אג"ם קשר בפיקוד צפון, סמג"ד קשר באוגדה 36 ורמ"ד מבצעים במקשר"ר. בשנת 1986 עלה לדרגת סא"ל ומונה לקצין קשר מקצח"ר ולאחר מכן לרע"ן מבצעים במקשר"ר. לאחר מכן מונה כקצין קשר אוגדה 36, והיה הראשון להפעיל מערכות שו"ב מתקדמות במערך הקשר האוגדתי. בשנת 1991 עלה לדרגת אל"ם ומונה כמקשא"פ דרום, תפקיד אותו ביצע במהלך 'ההתנתקות', כולל פריסת הקו

החדש בגבול רצועת עזה. בשנת 1994 יצא ללימודי תואר שני באוניברסיטת תל אביב, ובשנת 1996 מונה לתפקיד רמ"ח אג"ם ותורה במקשר"ר, תפקיד אותו מילא עד מינויו לקשר"ר.¹

החיל שתא"ל מרקוביץ קיבל תחת פיקודו היה חיל מפוצל.² החיל בפיקודו הועבר לאגף טכנולוגיה ולוגיסטיקה (אט"ל), והוקמה חטיבת תקשורת באגף המבצעים (בפיקודו של תא"ל אמנון כץ). המאמץ המרכזי של תא"ל מרקוביץ כקשר"ר היה שינוי מציאות זו, ומאמץ רב הושקע בעבודת מטה לתיקון המצב (החלופות המרכזיות שהיו על הפרק היו: השארת המצב ללא שינוי; ריכוז כל החיל באט"ל, ריכוז כל החיל באמ"ץ, הקמת אגף תקשוב). בעקבות זאת החליט הרמטכ"ל רב"אלוף שאול מופז להקים ועדה בראשות האלוף (לימים רא"ל) בני גנץ, והמלצותיה סללו את הדרך להקמת אגף התקשוב.³ המטה הכללי, שבשנת 1999 החליט לפצל את החיל, החליט על איחודו מחדש והעצמתו בדרך של הקמת אגף התקשוב במטה הכללי.

כרמ"ח אג"ם בתקופת הקשר"ר תא"ל הרצל הלאלי ולאחר מכן כקשר"ר נטל תא"ל מרקוביץ תפקיד מרכזי במהלך משותף עם משרד התקשורת (בראשותו של אל"ם (מילי) דניאל רוזן) לארגון מחדש של הספקטרום האלקטרומגנטי במדינת ישראל. צה"ל פינה תחומי תדרים שעברו לשימושים אזרחיים ובתמורה קיבל תדרים חליפיים בתחומי תדר גבוהים יותר ותקציבים שאיפשרו הגירת המערכות הצבאיות לתחומי התדר החדשים, והמערכת האזרחית קיבלה תחומי תדרים שאיפשרו פיתוח מערכות תקשורת אזרחיות, בעיקר מערכות סלולריות. נדרש מאמץ רב לשכנוע הזרועות וגופי הצבא בחשיבות המהלך ויתרונותיו, ואכן – הגירת מערכות תקשורת ומערכות אמל"ח לתחומי התדר החדשים נעשתה תוך קידום הטכנולוגי ופיתוח יכולות מתקדמות. מאמץ מקביל נעשה מול משרד האוצר, שהשתכנע בחשיבות המהלך לכלכלת המדינה.

בין ההחלטות החשובות של תא"ל מרקוביץ כקשר"ר הייתה ההחלטה לנטוש טכנולוגיות אחרות (כמו ATM) ולבסס את תשתיות התקשורת בצה"ל (מיזם 'אבנט ירוק', רישות צה"ל בסיבים אופטיים בקציבים גבוהים) על בסיס פרוטוקול IP. בתקופתו הופעלו מבצעים המיזמים 'ורד הרים' (מערכת סלולרית צבאית) ו'מחוג גדול' (מערכת רדיו טלפון מוצפנת וחסונה).

¹ תקופה זו, ממבצע 'ענבי זעם' (11 עד 27 באפריל 1996) ועד יציאת צה"ל מרצועת הביטחון בדרום הלבנון (24 במאי 2000), הייתה תקופה של לחימה אינטנסיבית בלבנון,

² במסגרת תכנית 'צה"ל 2000' החליט הרמטכ"ל רב"אלוף שאול מופז, באישור שר הביטחון יצחק מרדכי, על פיצול החיל: חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים הוכפף ביוני 1999 לאט"ל, ובאגף המבצעים במתכונתו החדשה הוקמה חטיבת תקשוב.

³ אגף התקשוב הוקם ב-3 במרץ 2003. ראש האגף הראשון היה האלוף יצחק (חקי) הראל. החיל עבר מאט"ל לאגף התקשוב עם הקמת האגף, אך בתקופת הרמטכ"ל רב"אלוף דן חלוץ, במסגרת הקמת זרוע היבשה, הועבר החיל בדצמבר 2005 למפקדת זרוע היבשה (מז"י), וחזר לאגף התקשוב רק בפברואר 2008, כחלק מיישום לקחי מלחמת לבנון השנייה.

מסדר החלפת קשר"ר, מקשר"ר/צריפין, 8 ביולי 1999
מימין לשמאל: קשר"ר יוצא תא"ל הרצל הלאלי, ראש אטי"ל אלוף זאבי פרקש, קשר"ר נכנס תא"ל משה מרקוביץ

חילופי קשר"רים: תא"ל משה מרקוביץ מחליף את תא"ל הרצל הלואלי, 8 ביולי 1999

מימין לשמאל, יושבים: רמ"ח מא"ים אל"ם גדי שוויץ, מפקד מצוי"ב די"ר אל"ם אורן איתן, מפקד בה"ד 7 אל"ם מאיר לוי, רמ"ח מערכות שוי"ב אל"ם אפי משעל, רמ"ח מערכות קשר אל"ם דורון קורץ, מפקד מתני"ץ אל"ם אמנון מידן, רח"ט תקשוב באמ"ץ תא"ל אמנון כץ, קשר"ר יוצא תא"ל הרצל הלואלי, ראש אט"ל אלוף זאבי פרקש, קשר"ר נכנס תא"ל משה מרקוביץ, סגן קשר"ר נכנס אל"ם (לימים תא"ל) ארנון זוארץ.

עומדים: רל"ש קשר"ר רס"ן שרונה כוינה, סגן קשר"ר יוצא אל"ם רוני אפריאט, רע"ן שלישות סא"ל צבי מאסטר, פסיכולוג חיילי רס"ן רוני מש, מפקד משי"א אל"ם ארנון לין, מפקד ממכ"א אל"ם משה ניסן, מקשא"פ עורף סא"ל איתן בן משה, מקשא"פ דרום אל"ם דוד ביטון, מפקד מרכז ל"א אל"ם אלי אפריאט, מקשא"פ מרכז אל"ם אבנר זקן, מקשא"פ צפון אל"ם (לימים תא"ל) יהוא אבן זהב, מפקד יחידת המחשוב בחיל המודיעין (יחל"ם) אל"ם דרור מרגלית, מפקד ממר"ם צבי גלייכמן, רמ"ח קשר מפח"ש אל"ם (לימים תא"ל) שמואל קינן, רפ"ט יוזידיה אל"ם יהודה גואטה